

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Baricovej a členiek senátu JUDr. Jarmily Urbancovej a JUDr. Eleny Krajčovičovej v právnej veci žalobcu **Najvyššieho súdu Slovenskej republiky**, Župné nám. 13, Bratislava, zastúpeného **JUDr. B. N.**, *advokátom so sídlom v B.*, proti žalovanému **Ministerstvu financií Slovenskej republiky**, Štefanovičova 5, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. MF/23194/2010 zo dňa 29. septembra 2010 a rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa č. MF/021226/2010-243 zo dňa 11. augusta 2010, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. januára 2011, č. k. 3S/314/2010-47, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. januára 2011, č. k. 3S/314/2010-47 **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný je **p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 157,09 eura na účet právneho zástupcu JUDr. B. N. do troch dní.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil žalobou zo dňa 14.10.2010 napadnuté rozhodnutie žalovaného č. MF/23194/2010 zo dňa 29. septembra 2010, ktorým žalovaný zamietol rozklad žalobcu a potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa č. MF/021226/2010-243 zo dňa 11. augusta 2010, ktorým bola v zmysle ustanovenia § 36 ods. 1 písm. a/ zákona č. 502/2001 Z.z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 502/2001 Z.z.“) uložená žalobcovi pokuta vo výške 33.193,91 eura za porušenie povinnosti ustanovenej v § 14 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 35d ods. 7 zákona č. 502/2001 Z.z., a to povinnosti vytvoriť ministerstvu ako auditujúcemu orgánu podmienky na vykonanie vládneho auditu a zdržať sa konania, ktoré by mohlo ohroziť jeho začatie a riadny priebeh podľa poverenia Ministra financií Slovenskej republiky z 21. júla 2010 č. MF/020449/2010-1431.

Pri svojom rozhodovaní krajský súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 1, § 2 ods. 2 zákona č. 502/2001 Z.z. z ustanovení § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 39/1992 Z.z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, ako aj z ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z.z.“) a dospel k záveru, že rozhodnutia správnych orgánov vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia vecí, a preto bolo potrebné žalobe vyhovieť a napadnuté rozhodnutia v zmysle § 250j ods. 2 písm. a/ OSP zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie. Krajský súd po oboznámení sa z obsahom administratívneho spisu vyslovil právny záver, že Ministerstvo financií Slovenskej republiky je orgánom oprávneným vykonávať vládny audit, je auditujúcim orgánom výlučne vo vzťahu k orgánom verejnej správy. Žalobca je však orgánom súdnej moci, ktorý verejné správy nevykonáva, a to ani vtedy, ak nakladá s majetkom štátu. Preto žalovaný nie je oprávnený na kontrolu jeho hospodárenia. Kontrola hospodárenia u žalobcu je podľa názoru krajského súdu vo výlučnej právomoci Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky. Preto krajský súd napadnuté rozhodnutia žalovaného zrušil a vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 250j ods. 2 písm. a/ OSP, pretože rozhodnutia žalovaného vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že v konaní úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v sume 753,44 eura v zmysle

§ 11 ods. 2 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“), pozostávajúcej z trov právneho zastúpenia za 3 právne úkony právnej pomoci po 120,33 eura, trikrát paušál po 7,21 eura, za jeden úkon právnej pomoci po 123,50 eura a jedenkrát režijný paušál v sume 7,41 eura, spolu v sume 513,03 eura, k tomu DPH v sume 93,23 eura (za 3 úkony v roku 2010 DPH 19 % a jeden úkon v roku 2011 DPH 20 %), spolu v sume 606,26 eura. Ďalej krajský súd priznal žalobcovi náhradu cestovného a náhradu za stratu času strávenú cestou právneho zástupcu z B. do B. a späť za 4 polhodiny x 2, t. j. 8 polhodín po 12,35 eura za každú aj začatú polhodinu, t. j. spolu 98,8 eura, ďalej náhradu za spotrebované pohonné hmoty v sume 48,38 eura (osobné motorové vozidlo M.ev. č. B. – spotreba 9,3 litra/100 km, cena Diesel 1,270 eura za liter, t. j. 9,3 x 1,270 eura/liter – 11,811 eura/100 km, 1 km 0,118 eura x 410 km), všetko spolu v sume 753,44 eura. Krajský súd nepriznal právnenému zástupcovi náhradu za jeden úkon právnej pomoci vo výške 55,59 eura a jeden paušál v sume 7,21 eura za podaný rozklad proti odvolaniu správneho orgánu prvého stupňa.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný žiadajúc napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že Najvyšší súd Slovenskej republiky žalobu zamietne. Namietal, že pri aplikácii zákona č. 502/2001 Z. z. vo vzťahu k vymedzeniu auditovaných osôb nie je možné vychádzať z teórie práva o trojdelení štátnej moci, ale je potrebné prihliadať na účel, ktorý právna úprava sleduje. Podľa názoru žalovaného vykonaním auditu by nedošlo k spochybneniu právomoci a nezávislosti súdnej moci, ani k spochybneniu funkcie súdnictva v rámci sudcovskej tvorby práva vydávaním individuálnych súdnych rozhodnutí v konkrétnych veciach. Poukazoval na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky však hospodári s verejnými prostriedkami a pri realizácii tejto činnosti ako aj pri zabezpečovaní bežnej prevádzky nejde o výkon súdnej moci a žalobca má v tomto smere rovnaké postavenie ako ktorákoľvek právnická osoba, ktoré verejné prostriedky používa na zabezpečenie svojej činnosti. Ďalej namietal, že samotným výkonom vládneho auditu nemožno žiadnym spôsobom zasiahnuť do výkonu súdnej moci Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, keďže predmetom vládneho auditu nie je overovanie výkonu súdnej moci, ale overenie a hodnotenie hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami, efektívnosti a účinnosti finančného riadenia a ďalších skutočností ustanovených osobitnými predpismi v oblasti nakladanie s majetkom štátu. Žalovaný tiež namietal, že vykonaním vládneho auditu

sa malo naviac overiť aj plnenie prijatých opatrení na nápravu nedostatkov istených vládny auditom č. MF/008382/2009-1431, vykonaným v roku 2009 podľa zákona č. 502/2001 Z.z., voči ktorému v roku 2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky námietky nemal. Poukazoval na to, že žalovaný so zámerom vykonať u žalobcu vládny audit sa riadilo zákonom č. 502/2001 Z.z., zákonom č. 523/2004 Z.z. a jednotnou metodikou ESA 95 platnou pre Európsku úniu, ktorá je ustanovená Nariadením Rady (ES) č. 2223/96 o európskom systéme národných a regionálnych účtov v spoločenstve. Poukazoval na to, že register organizácii vedený Štatistickým úradom Slovenskej republiky v súlade s Nariadením Rady (ES) č. 2223/96 vykazuje v rámci sektora verejnej správy aj Najvyšší súd Slovenskej republiky. Na základe zaradenia alebo nezaradenia do sektora verejnej správy nadobúdajú právnické osoby v členskom štáte na účely rozpočtovania, vykazovania a nakladania s verejnými prostriedkami status subjektu verejnej správy alebo právnickej osoby mimo sektora verejnej správy. Poukazoval na ustanovenie § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. Status právnickej osoby ako subjektu sektora verejnej správy má závažné hmotnoprávne aspekty a na subjekty sektora verejnej správy sa vzťahuje špeciálna právna úprava zákona č. 523/2004 Z.z. Namietal, že podľa definície orgánu verejnej správy vymedzenej v § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 502/2001 Z.z. je orgánom verejnej správy subjekt sektora verejnej správy podľa § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. Najvyšší súd Slovenskej republiky je ako organizácia zapísaný v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom Slovenskej republiky v súlade s metodikou ESA 95, z čoho je zrejmé, že žalobca je subjektom verejnej správy a ako subjekt verejnej správy hospodári s verejnými prostriedkami. Zároveň je na účely zákona č. 502/2001 Z.z. tiež ústredným orgánom, keďže spĺňa definíciu orgánu verejnej správy a zároveň spravuje kapitolu štátneho rozpočtu.

Žalovaný ďalej namietal, že pri identifikovaní subjektov, v ktorých Ministerstvo financií Slovenskej republiky vykonáva vládny audit nie je možné uplatňovať definíciu ústredného orgánu štátnej správy podľa zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, ale pri výkone finančnej kontroly a vládneho auditu je potrebné vychádzať z explicitnej úpravy zákona č. 502/2001 Z. z., ktorý pre účely výkonu finančnej kontroly, vnútorného auditu a vládneho auditu legálne vymedzuje v ustanovení § 2 pojmy, ktorých obsah je relevantný pre aplikáciu všetkých ustanovení citovaného zákona. Ďalej poukazoval na to, že príjmy štátneho rozpočtu a výdavky štátneho rozpočtu sú organizačne usporiadané do kapitol. Kapitolu tvorí aj rozpočet Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Žalovaný ďalej namietal, že krajský súd v odôvodnení rozsudku na jednej strane tvrdí, že orgány verejnej správy sú len subjekty uvedené v § 9 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z.z., pričom v tomto ustanovení je uvedený aj Najvyšší súd Slovenskej republiky a následne v ďalšom odseku odôvodnenia uvádza, že nie každý subjekt uvedený v tomto zákonom ustanovení je orgánom verejnej správy. Podľa názoru žalovaného na účely zákona č. 502/2001 Z.z. všetci správcovia kapitol štátneho rozpočtu uvedení v § 9 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z.z. spĺňajú definíciu orgánu verejnej správy podľa § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 502/2001 Z.z., pretože sú subjektom sektora verejnej správy, tým zároveň spĺňajú definíciu podľa § 2 ods. 2 písm. p/ zákona č. 502/2001 Z.z., pretože spravujú samostatnú rozpočtovú kapitolu.

Pokiaľ krajský súd dospel k záveru, že samotné rozhodnutie o rozklade je v označení orgánu, ktorý o ňom rozhodol v rozpore so zákonom, lebo nie je z neho možné zistiť, či rozhodol minister, alebo ministerstvo, žalovaný namietal, že v záhlaví rozhodnutia je jednoznačne uvedené minister financií a skutočnosť, že pod tým sa uvádza Ministerstvo financií Slovenskej republiky, nemôže byť dôvodom na zrušenie rozhodnutia s poukazom na to, že žalovaný rozhodol v rozpore so zákonom.

Ďalšia námietka žalovaného sa týkala náhrady trov konania, ktorú priznal krajský súd žalobcovi. Žalovaný namietal, že náhrada trov konania podľa § 149 OSP nesplnila predpoklad účelne vynaložených nákladov. Poukazoval na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 15Co/107/02-96 podľa ktorého, i keď sa trovy právneho zastúpenia všeobecne považujú za účelne vynaložené trovy, v takom prípade ak účastník disponuje viacerými pracovníkmi, ktorí majú právnické vzdelanie neexistuje dôvod na to, aby využíval služby právnika. V tejto súvislosti tiež poukazoval na ústavný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. ÚS 78/03-29 z 09.09.2004.

Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 30.03.2011 na odvolanie žalovaného navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. Skonštatoval, že dôvody, ktoré žalovaný uvádza v odvolaní považuje za právne irelevantné, pretože sú v rozpore so základmi teórie práva a základnej logiky a v úplnom rozpore so skutkovým stavom. Odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu považuje za vecne správny a jeho odôvodnenie za dostatočne zrozumiteľné a presvedčivé. Rozsudok krajského súdu zodpovedá zákonu a v súlade s ním rieši otázku právneho postavenia žalobcu ako predstaviteľa súdnej moci, ktorý v žiadnom prípade nemôže byť

postihovaný alebo závislý na orgáne verejnej správy, ktorým je žalovaný. Pokiaľ ide o námietku žalovaného týkajúcu sa náhrady trov konania, poukazoval na to, že žalobca nemá právny útvar, ktorý by mohol za neho riešiť právne zastúpenie. Sudcovia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zastupovať Najvyšší súd Slovenskej republiky nemôžu vrátane jeho štatutárneho zástupcu, a preto nezodpovedá skutočnosti tvrdenie žalovaného, že právo nechať sa zastúpiť v konaní advokátom je nehospodárnym konaním.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech.

Predmetom konania v danej veci bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia podpredsedu vlády Slovenskej republiky, Ministra financií Slovenskej republiky a Ministerstva financií Slovenskej republiky z 29. septembra 2010 č. MF/23194/2010 a rozhodnutia Ministerstva financií Slovenskej republiky z 11. augusta 2010 č. MF/021226/2010-243, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta podľa ustanovenia § 36 ods. 1 písm. a/ zákona č. 502/2001 Z. z. za porušenie povinnosti ustanovenej v § 14 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 35d ods. 7 zákona č. 502/2001 Z. z., a to povinnosti vytvoriť Ministerstvu financií Slovenskej republiky ako auditujúcemu orgánu podmienky na vykonanie vládneho auditu a zdržať sa konania, ktoré by mohlo ohroziť jeho začatie a riadny priebeh podľa poverenia Ministra financií Slovenskej republiky z 21. júla 2010 č. MF/020449/2010-1431 vo výške 33.193,91 eura.

Rozhodujúcim v danej veci je posúdenie, či žalovaný pri rozhodovaní v danej veci vychádzal zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, a či mal právomoc na vykonanie vládneho auditu na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), od ktorej skutočnosti závisela dôvodnosť uloženia pokuty.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 502/2001 Z.z. tento zákon upravuje pravidlá, ciele a spôsob vykonávania finančnej kontroly, vnútorného auditu a vládneho auditu vykonávaných podľa tohto zákona, ktoré sú súčasťou systému verejnej vnútornej finančnej kontroly zabezpečujúceho dodržiavanie osobitných predpisov alebo medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná a na základe ktorých sa Slovenskej republike poskytujú prostriedky zo zahraničia a dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami a pri iných činnostiach orgánu verejnej správy.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 502/2001 Z.z. tento zákon podrobnejšie upravuje pôsobnosť Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) a ostatných orgánov verejnej správy v oblasti finančnej kontroly, vnútorného auditu a vládneho auditu. Tento zákon upravuje práva a povinnosti kontrolovaného subjektu, auditovaného subjektu, auditovanej osoby a súčinnosť právnických osôb a fyzických osôb, ktoré majú ku kontrolovanému subjektu, auditovanému subjektu alebo auditovanej osobe vzťah dodávateľa výkonov, tovarov, prác alebo služieb (ďalej len „tretia osoba“).

Podľa § 2 ods. 2 písm. p/ zákona č. 502/2001 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie ústredný orgán verejnej správy, ktorý spravuje kapitolu štátneho rozpočtu.

Toto ustanovenie v poznámke pod bodom 8) odkazuje na ustanovenie § 9 zákona č. 523/2004 Z.z.

Podľa § 9 zákona č. 523/2004 Z.z. príjmy štátneho rozpočtu a výdavky štátneho rozpočtu sú organizačne usporiadané do kapitol. Kapitolu tvorí rozpočet:

a/ každého ministerstva vrátane rozpočtov rozpočtových organizácií, ktoré sú zapojené na jeho rozpočet, a vrátane finančných vzťahov k jeho príspevkovým organizáciám

- a finančných vzťahov k ďalším právnickým osobám a fyzickým osobám, ktorých financovanie je v jeho vecnej pôsobnosti,
- b/ Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky,
 - c/ Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky,
 - d/ Úradu vlády Slovenskej republiky,
 - e/ Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky,
 - f/ Najvyššieho súdu Slovenskej republiky,
 - g/ Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky,
 - h/ Slovenskej akadémie vied,
 - i/ Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky,
 - j/ ostatných ústredných orgánov štátnej správy, ktoré nie sú zapojené na rozpočet príslušného ministerstva,
 - k/ Slovenskej informačnej služby,
 - l/ Všeobecnej pokladničnej správy.

Podľa § 3 zákona č. 502/2001 Z.z. ustanovenia tohto zákona sa nevzťahujú na kontrolu vykonávanú podľa osobitných predpisov a na vykonávanie auditu podľa osobitných predpisov.

Osobitným predpisom v zmysle vyššie zákonného citovaného ustanovenia je zákon č. 39/1993 Zb. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

Podľa § 35a zákona č. 502/2001 Z.z. ministerstvo financií vykonáva vládny audit:

- a/ v ústrednom orgáne; v ústredných orgánoch, ktorými sú Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky a Slovenská informačná služba, vykonáva vládny audit ministerstvo financií za podmienok ustanovených v osobitných predpisoch,
- b/ v službe Vojenského spravodajstva v pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky za podmienok ustanovených v osobitných predpisoch,
- c/ vo vnútornom organizačnom útvare ministerstva financií, ktorý plní úlohy certifikačného orgánu, sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom alebo platobnej jednotky,

- d/ v inom orgáne verejnej správy okrem rozpočtovej organizácie a príspevkovej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva financií, pričom táto výnimka sa nevzťahuje na vládny audit
1. prostriedkov štátneho rozpočtu a prostriedkov Európskej únie určených na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie,
 2. prostriedkov zo zahraničia neuvedených v prvom bode poskytnutých na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná,
 3. prostriedkov štátneho rozpočtu, ak ich poskytnutie je podmienkou poskytnutia prostriedkov podľa druhého bodu,
 4. prostriedkov odvádzaných Slovenskou republikou do rozpočtu Európskej únie,
- e/ obcí, vo vyššom územnom celku a v nimi zriadených právnických osobách, a to prostriedkov, ktoré tvoria príjmy rozpočtu obce a príjmy rozpočtu vyššieho územného celku podľa osobitného predpisu a ich použitie,
- f/ v štátnom podniku,
- g/ v právnickej osobe, ku ktorej ministerstvo financií alebo iný orgán verejnej správy vykonáva funkciu zakladateľa alebo zriaďovateľa, okrem rozpočtovej organizácie alebo príspevkovej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva financií, pričom výnimka podľa písmena d/ platí rovnako, v právnickej osobe, ku ktorej vykonáva funkciu zakladateľa alebo zriaďovateľa Slovenská informačná služba, vykonáva vládny audit ministerstvo financií za podmienok ustanovených v osobitných predpisoch,
- h/ v právnickej osobe a vo fyzickej osobe, ktorej alebo prostredníctvom ktorej sa poskytujú verejné prostriedky a v právnickej osobe a vo fyzickej osobe, ktorej sa poskytujú prostriedky podľa odseku 3 písm. a/ až c/, a to vlastných prostriedkov, pričom vlastnými prostriedkami právnickej osoby a fyzickej osoby sa na účely tohto zákona rozumejú prostriedky týchto osôb na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie a na financovanie programov realizovaných na základe medzi národných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná; v právnickej osobe a vo fyzickej osobe, ktorej alebo prostredníctvom ktorej Slovenská informačná služba poskytuje verejné prostriedky, vykonáva vládny ministerstvo financií za podmienok ustanovených v osobitných predpisoch,
- i/ v právnickej osobe, v ktorej akcionárske práva ministerstvo financií alebo iný orgán verejnej správy, a v inej právnickej osobe s majetkovou účasťou štátu,
- j/ v inej právnickej osobe a fyzickej osobe, ako je uvedená v písmenách e/ až i/, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

Ako vyplýva z citovaných ustanovení zákona č. 502/2001 Z.z., tento zákon upravuje pôsobnosť žalovaného a ostatných orgánov verejnej správy v oblasti finančnej kontroly, vnútorného a vládneho auditu. Z citovaného ustanovenia § 1 ods. 1 tohto zákona je nepochybné, že toto ustanovenie upravuje pôsobnosť ministerstva financií vo vzťahu k orgánom v oblasti verejnej správy, ako aj právnickým či fyzickým osobám, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

Podľa čl. 141 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky súdnictvo sa vykonáva na všetkých stupňoch oddelene od iných štátnych orgánov.

Podľa čl. 143 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sústavu súdov tvoria Najvyšší súd Slovenskej republiky a ostatné súdy.

Vychádzajúc z citovaných článkov Ústavy Slovenskej republiky, je Najvyšší súd Slovenskej republiky najvyšším orgánom súdnej moci v oblasti všeobecného súdnictva a je nepochybné, že v právnom štáte akým je Slovenská republika, je výkon moci súdnej zásadne oddelený od moci výkonnej a zákonodarnej.

Pokiaľ teda z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že zákon č. 502/2001 Z.z. upravuje pôsobnosť ministerstva financií na vykonanie vládneho auditu vo vzťahu k orgánom verejnej správy, je nepochybné, že vo vzťahu k najvyššiemu súdu ako k orgánu súdnej moci takéto kompetencie nemá. Tento názor jednoznačne vyplýva z ustanovenia § 35a citovaného zákona, ktorý taxatívne vymedzuje orgány verejnej správy, v ktorých je žalovaný oprávnený vykonať vládny audit. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v tomto taxatívnom vymedzení nenachádza.

Je však nepochybné, a vyplýva to aj z ustanovenia § 9 ods. 1 písm. f/ zákona č. 502/2011 Z.z., že najvyšší súd hospodári s prostriedkami rozpočtu, ktorý schvaľuje Národná rada Slovenskej republiky, čiže hospodári s verejnými prostriedkami. Neznamená to však, že z tohto dôvodu je orgánom verejnej správy, u ktorého má žalovaný oprávnenie na vykonanie vládneho auditu v zmysle ustanovenia § 1 ods. 1 a 2 zákona č. 502/2001 Z.z. Ustanovenie § 9 ods. 1 cit. zákona je nutné vykladať ako ustanovenie, ktoré zásadne

nedefinuje pojem ústredný orgán verejnej správy, ale je nutné ho vykladať ako ustanovenie, ktoré vymedzuje subjekty hospodáriace s prostriedkami štátneho rozpočtu tvoriace kapitoly. Tento názor podporuje aj skutočnosť, že nie všetky subjekty, ktoré hospodária so samostatnou rozpočtovou kapitolou uvedené v cit. ustanovení sú orgánmi verejnej správy. Celkom určite ním nie je žalobca, Generálna prokuratúra, Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky ani Slovenská akadémia vied. Najvyšší súd Slovenskej republiky nemožno porovnávať s inými štátnymi orgánmi ani napr. s Kanceláriou Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorá je samostatnou právnickou osobou plniacou úlohy spojené s organizačným, personálnym, ekonomickým, administratívnym a technickým zabezpečením činnosti Ústavného súdu v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky a o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

Žalobca nie je orgánom verejnej správy a ani ním nemôže byť, pretože je najvyšším orgánom súdnej moci. Nie je orgánom verejnej správy ani podľa § 2 ods. 2 písm. c/ citovaného zákona, lebo aj takýto kontrolovaný subjekt musí byť subjektom sektora verejnej správy podľa osobitného predpisu (čo žalobca nie je ani vtedy, keby bol pre štatistické účely zapísaný v registri organizácií vedených Štatistickým úradom Slovenskej republiky, pretože štatistická klasifikácia nemôže zmeniť podstatu jeho pôsobnosti), alebo musí byť tento subjekt právnickou osobou, ktorej prostredníctvom sa poskytujú prostriedky Európskej únie. Žalobca takéto činnosti nevykonáva.

Napriek tomu, že žalobca je zapísaný v registri organizácií vedených Štatistickým úradom Slovenskej republiky v súlade s jednotnou metodikou ESA 95, platnou pre Európsku úniu, nie je orgánom verejnej správy pre účely zákona č. 502/2001 Z. z.. Tento zoznam totiž slúži len na účely štatistického zisťovania nemôže zmeniť podstatu orgánov verejnej moci.

Odvolačí súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že žalobca nie je kontrolovaným subjektom ani podľa ďalších zákonných ustanovení, pretože nezodpovedá kritériám žiadneho z nich. Nemožno ho považovať za rozpočtovú organizáciu pre absenciu zriaďovateľa. Žalobca bol zriadený zákonom a teda nezodpovedá kritériám § 2 ods. 2 písm. f/ zákona č. 502/2001 Z. z.. Rovnako nie je správny názor žalovaného, že je auditovanou osobou podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. i/ citovaného zákona, pretože aj v tom to prípade musí byť auditovanou osobou orgán verejnej správy, jeho vnútorný organizačný útvar, iná

právnická osoba, fyzická osoba, ak sa jej poskytujú verejné prostriedky a ďalšia právnická osoba a fyzická osoba za podmienok, ktoré ustanovuje zákon alebo osobitný predpis, len vtedy ak jej činnosť zodpovedá požiadavkám § 1 ods. 1 zákona č. 502/2001 Z.z.

Z uvedeného je nesporné, že Najvyšší súd Slovenskej republiky nemožno subsumovať pod žiadny zo definovaných subjektov. Túto absenciu zákonného zmocnenia Ministerstva financií Slovenskej republiky na výkon auditu na Najvyššom súde Slovenskej republiky nemožno nahradiť nijakým výkladom, či odkazom na subsidiárne použitie iných právnych predpisov.

Odvolací súd sa nemohol stotožniť ani s názorom žalovaného, že samotným výkonom vládneho auditu nemožno žiadnym spôsobom zasiahnuť do výkonu súdnej moci Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, keďže predmetom vládneho auditu nie je overovanie výkonu súdnej moci, ale overenie a hodnotenie hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami, efektívnosti a účinnosti finančného riadenia a ďalších skutočností ustanovených osobitnými predpismi v oblasti nakladanie s majetkom štátu a že vykonaním vládneho auditu sa malo navyše overiť aj plnenie prijatých opatrení na nápravu nedostatkov istených vládny auditom č. MF/008382/2009-1431, vykonaným v roku 2009 podľa zákona č. 502/2001 Z.z., voči ktorému v roku 2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky námietky nemal.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. PL. ÚS 29/95 z 29. novembra 1995 z ktorého právnej vety vyplýva, že Ústava Slovenskej republiky vymedzuje proporcie a hranice del'by moci medzi jednotlivými štátnymi orgánmi. Tento ústavný princíp musí platiť nielen vo vzťahu moci zákonodarnej k moci súdnej, ale nesporne aj vo vzťahu moci výkonnej k moci súdnej . Rovnako záver vyplývajúci z citovaného nálezu , že žiadna z uvedených zložiek štátnej moci nemôže rozširovať svoju pôsobnosť nad rámec ústavy.

Taktiež z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/95 vyplýva, že v právnom štáte kompetencie, práva a povinnosti a zákonom upravené postupy orgánov štátu vytvárajú nevyhnutný predpoklad pre ústavnú rovnováhu. Jej súčasťou je i systém del'by

moci na zákonodarnú, výkonnú a súdnu moc, ktoré sú v parlamentnej demokracii autonómne a vzájomne prepojené len väzbami ústavnej kontroly a spolupráce. Z princípu ústavnej rovnováhy vyplýva, že ani zákonodarca nemôže voľne disponovať s jednotlivými zložkami moci v štáte. Aj zákonodarný orgán je viazaný ústavou a jej princípmi, ktorých zmenu ústava nepripúšťa, lebo majú konštitutívny význam pre demokratickú povahu Slovenskej republiky tak, ako je to deklarované v čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Preto tak nesporne nemôže urobiť ani moc výkonná.

Taktiež odvolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 14/94 zo dňa 27. januára 1995 z ktorého právnej vety vyplýva, že ústavná zásada rovnosti všetkých zložiek štátnej moci znamená, že tieto zložky nie sú vo vzťahu vzájomnej podriadenosti, aj keď to nevylučuje vzťahy ústavnej zodpovednosti.

Podľa názoru odvolacieho súdu zhodne s názorom súdu prvého stupňa ako aj žalobcu, vykonaním vládneho auditu na Najvyššom súde Slovenskej republiky by ministerstvo financií na čele s jeho ministrom konalo nad rámec svojich zákonných oprávnení, čo je v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Tento právny názor zodpovedá tak predpisom Slovenskej republiky, ale rešpektuje aj stanoviská Benátskej komisie, vyplývajúcej z jej správy o nezávislosti súdnictva zo dňa 16. marca 2010 č. CDL-AD(2010)004 v zmysle ktorých, akékoľvek zasahovanie do financovania súdnictva alebo jeho kontrola orgánmi verejnej správy nie je prípustné. Podľa názoru odvolacieho súdu právo vykonať vládny audit na Najvyššom súde Slovenskej republiky zo strany žalovaného by mohlo mať vplyv na súdne rozhodovanie (čo aj nepriamo), čo nie je dovolené.

Odvolací súd sa preto nemohol stotožniť ani s názorom žalovaného, že pri aplikácii zákona č. 502/2001 Z. z. vo vzťahu k vymedzeniu auditovaných osôb nie je možné vychádzať z teórie práva o trojdelení štátnej moci, ale je potrebné prihliadať na účel, ktorý právna úprava sleduje. Aplikácia zákona bez použitia základných princípov právnej teórie nie je prípustná a ohrozuje základné princípy právneho štátu (pozri k tomu bližšie zhora uvedené nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach PL.ÚS 14/94, PL.ÚS 16/95 a PL.ÚS 29/95, www.concourt.sk – Zbierka nálezov a uznesení).

V demokratickej spoločnosti treba považovať za neprípustné, aby výkonná moc zasahovala do moci súdnej spôsobom, akým to urobil žalovaný.

Na základe uvedených skutočností, po preskúmaní napadnutých rozhodnutí ako aj administratívneho spisu žalovaného, dospel odvolací súd k záveru, že ministerstvo financií je orgánom oprávneným vykonať vládny audit a je auditujúcim orgánom v zmysle § 2 ods. 2 písm. g/ zákona č. 502/2001 Z.z., avšak nie na Najvyššom súde Slovenskej republiky, pretože na jeho vykonanie nemá právomoc danú zákonom. V súlade s ustanovením § 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 39/1993 Z.z. o Najvyššom kontrolnom úrade v znení neskorších predpisov v spojení s ustanovením § 1 ods. 3 zákona č. 502/2001 Z.z. má oprávnenie na kontrolu hospodárenia s rozpočtom u žalobcu jedine Najvyšší kontrolný úrad.

Pokiaľ teda zákon č. 502/2001 Z.z. o finančnej kontrole a vnútornom audite neobsahuje ustanovenie upravujúce oprávnenie vykonania vládneho auditu zo strany Ministerstva financií Slovenskej republiky na Najvyššom súde Slovenskej republiky, nemožno, ako je už uvedené aj vyššie, absenciu takéhoto ustanovenia, resp. neúplnosť alebo nejasnosť zákona nahradiť výkladom zákona. Prípadná neúplnosť, či nejasnosť zákona nemôže byť na ťarchu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky za premisy, že samostatnú rozpočtovú kapitolu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je potrebné zachovať.

Ohľadom námietky týkajúcej sa nesúhlasu žalovaného s názorom krajského súdu, že samotné rozhodnutie žalovaného trpí procesnými nedostatkami v označení orgánu, ktorý o ňom rozhodol, sa odvolací súd s odôvodnením krajského súdu stotožňuje. O rozklade podanom proti rozhodnutiu ústredného orgánu štátnej správy rozhoduje v zmysle § 61 ods. 2 zákona č. 71/1967 Z.z. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov minister na základe návrhu ním ustanovenej osobitnej komisie. V záhlaví rozhodnutia je však uvedené „podpredsa vlády a minister financií aj Ministerstvo financií Slovenskej republiky“. Takéto označenie spôsobuje zmätočnosť rozhodnutia a už samotné toto procesné pochybenie je dôvodom pre jeho zrušenie.

Pre úplnosť treba opätovne zdôrazniť, že aj samotné poverenie Ministra financií Slovenskej republiky z 21. júla 2010 číslo MF/020449/2010-1431 na vykonanie vládneho

auditu na Najvyššom súde Slovenskej republiky podľa § 35c ods. 3 zákona č. 502/2001 Z. z. s požiadavkou o vytvorenie podmienok pre jeho vykonanie a so žiadosťou o predloženie dokladov, potrebných pre vykonanie kontroly hospodárenia, neobsahovalo žiadne zákonné ustanovenie, ktoré by oprávňovalo ministerstvo vládny audit vykonať. Poverenie sa odvoláva iba na znenie § 35c ods. 3 zákona č. 502/2001 Z.z., ktoré však upravuje iba a výlučne podmienky, za ktorých môže konkrétna osoba byť audítorom. Takéto poverenie je nedostatočné a bez právnej relevancie. A nie je možné spojiť s ním právne účinky. Iné právne účinné poverenie na vykonanie auditu nebolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ani jeho predsedovi doručené a nestalo sa tak ani neskôr, keď sa členovia audítorskej skupiny domáhali vstupu do budovy.

Pokiaľ ide o námietku žalovaného týkajúcu sa neúčelnosti náhrady trov konania, podľa názoru odvolacieho súdu krajský súd aj v tejto časti rozhodol vecne správne. S poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 OSP, súd prizná účastníkovi, ktorý mal vo veci úspech náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Najvyšší súd považuje náhradu trov právneho zastúpenia za trovy vynaložené účelne, pretože správa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nemá právne oddelenie a sudcovia najvyššieho súdu vrátane jeho predsedu nemôžu zastupovať v konaní, a preto trovy konania predstavujúce náhradu za právne služby sú trovami účelne vynaloženými.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací dospel k záveru, že námietky žalovaného, vznesené v odvolaní nemožno považovať za opodstatnené, také, ktoré by mohli ovplyvniť posúdenie preskúmvanej veci, a preto podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1, 2 OSP napadnutý rozsudok Krajského súdu v B. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP a tak, že žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania za jeden úkon právnej pomoci (vyjadrenie k odvolaniu) v sume 123,50 eura a jeden paušál v sume 7,41 eura, plus daň 20 % z pridanej hodnoty

v sume 26,18 eura, spolu 157,09 eura, ktorú náhradu je žalovaný povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. B. N. č. X. do troch dní.

P o u č e n i e : Pr o t i t o m u t o r o z s u d k u n i e j e p r í p u s t n ý o p r a v n ý p r o s t r i e d o k .

V Bratislave 28. apríla 2011

**JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:

Petra Slezáková